

نام و نام خانوادگی :

کلاس: دوازدهم

نام دبیر: آقای کوهی

رشته تحصیلی: معارف و انسانی

شماره :

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴

دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر

پایانی اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

تاریخ امتحان: ۱۳/۱۰/۱۴۰۰

نام درس: علوم و فنون ادبی ۳

مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

ساعت شروع امتحان: ۷ صبح

تعداد برگ سوال: ۳ صفحه

۱

چهار مورد از عوامل بیداری جامعه ایرانی را که به صدور فرمان مشروطیت انجامید، بنویسید.

۲

جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

الف) شاعران دوره بازگشت به سبب ..... جامعه و سستی و رخوت حاکم بر ادبیات، به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند.

ب) روزنامه ..... را سید اشرف‌الدین گیلانی در رشت منتشر میکرد.

ج) ایرج میرزا از شعرهای غربی ترجمه‌هایی ..... پدید آورده است.

د) نخستین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، ..... بود.

۳

پدیدآورندگان هر یک از آثار زیر را بنویسید.

الف) شمس و طغرا:

ب) منشآت:

ج) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران:

د) مجله بهار

۴

الف) صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید:

۱) در شعر عصر بیداری، شاعرانی که مطابق زبان کوچه و بازار شعر میسرودند، پایبندی کمتری به موسیقی و عروض داشتند. ( )

۲) دشواری و تکلف، از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر عصر بیداری است. ( )

۳) نگرش شاعران عصر بیداری از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی، به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد. ( )

۴) در نثر دوره بیداری واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا بیشتر میشود. ( )

ب) جملات زیر را کامل کنید.

۱) دایره واژگانی شعر عصر بیداری علاوه بر آنچه در گذشته بود، با توجه به ..... و ظهور علوم و فنون جدید گسترش یافت.

۲) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور ..... در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

۵

الف) دهخدا در استانبول کدام روزنامه را منتشر کرد؟

ب) نویسندگانی که نثر ساده و عامیانه دهخدا در آثارشان نقش مؤثری داشت را نام ببرید.

ج) کدام عبارت به سبک نثر دهخدا نزدیک است؟

۱) لختی به اندیشه فرو رفت و گفت مصحف مهجور اولی تر است که گله دورا!

۲) وقتی این حرف را می شنیدم می ماندم معطل، برای این‌که می فهمیدم همین یک‌کلمه تو هم به! ... چه قدر آب برمی دارد.

بارم

۲

بارم

1

بارم

1

بارم

۲

بارم

1/5

به پرسشهای زیر پاسخ دهید:

الف) از جمله موضوعاتی که در نثر روزنامه‌های سبک عصر بیداری بسیار مورد توجه قرار گرفت چه چیزی را می‌توان نام برد؟

ب) نثر دوران مشروطه با ویژگی‌هایی چون نوگرایی با چه هدفی گسترش یافت؟

ج) کدام بیت با توجه به ویژگیهای فکری سبک بیداری در حوزه ادبیات بیداری قرار می‌گیرد و به کدام مضمون رایج شعر عصر بیداری اشاره دارد؟

۱) ای که پرسى تا به كى در بند دربنديم ما / تا كه آزادى بود در بند، در بنديم ما

۲) منظر ديده نظرگاه گدايان شده است / كاخ دل در خور اورنگ شهى بايد كرد

وزن گدام بیت ناهمسان است؟ پس از تقطیع هجایی و مشخص نمودن اختیارات شاعری زبانی بیت، وزن آن را بنویسید.

۱) در دام فتاده آهویی چند / محکم شده دست و پای در بند

۲) نه سبو پیدا در این حالت، نه آب / خوش ببین واللّه واعلم بالضواب

- در قسمت الف و ب چه نوع اختیار شاعری زبانی رخ داده است؟

الف) نوای نی (U _ _)

ب) از ایشان (U _ _)

ج) پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیار شاعری قلب به کار رفته در آن را مشخص کنید.

«کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد»

به پرسش های زیر پاسخ دهید:

الف) تقطیع مثال های زیر، مطابق کدام اختیارات شاعری است؟

۱) درخت دوستی: (U _ _ U _ _)

۲) خوش آهنگ (U _ _ U):

ب) پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در آن را مشخص کنید.

«همه برگ بودن همی ساختی / به تدبیر رفتن نپرداختی»

پایه های آوایی، نشانه های هجایی و وزن بیت زیر را تعیین کنید.

«آتش حبّ الوطن چو شعله فرزند / از دل مؤمن کند به مجمره اسپند»

۱) مشخص کنید که در کدام بیت آرایه متناقض‌نما و در کدام بیت آرایه تضاد به کار رفته است؟

الف) دو هفته میگذرد کان مه دو هفته ندیدم / به جان رسیدم از آن تا به خدمتش نرسیدم

ب) مثال عشق پیدایی و پنهان / ندیدم همچو تو پیدا و پنهان

۲) پس از مشخص نمودن لفها و نشرهای بیت زیر، نوع آرایه لف و نشر بیت را بنویسید.

به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل / لطیفه‌های عجب زیر دام و دانۀ توست

- الف) مشخص کنید در کدام بیت «مراعات نظیر» و در کدام بیت «تضمین» به کار رفته است؟
- ۱) هر چه رفت از عمر، یاد آن به نیکی میکنند / چهره امروز در آیینۀ فردا خوش است
- ۲) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الأَنهار» داشت
- ب) بعد از مشخص نمودن بیتی که در آن «تلمیح» وجود دارد، تلمیح آن را توضیح دهید.
- ۱) تنگ است ما را خانه تنگ است ای برادر / بر جای ما بیگانه ننگ است ای برادر
- ۲) چون کوه تراشیدم، بر فرق زخم تیشه / در کارگه صورت بیکار نباید شد

الف) در بیت زیر بین کدام کلمات آرایه تضاد برقرار است؟

«شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل / نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد»

ب) در رابطه با متناقض‌نمای به کار رفته در بیت زیر توضیح دهید.

«چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست»

ج) در بیت زیر، نوع لف و نشر، لف اول و نشر دوم را مشخص کنید.

«دل و کشورت جمع و معمور باد! / ز ملکت پراکندگی دور باد!»